

OBSAH

1. ÚVOD.....	5
1.1 Co je analytická chemie.....	5
1.2 Vyjádření látkového množství ve směsi, obsahu analytu ve vzorku.....	6
2. ANALYTICKÁ REAKCE - OBECNÁ CHARAKTERISTIKA.....	6
2.1 Chemická rovnováha v roztoku.....	6
2.2 Chemická aktivita a analytická reakce.....	6
3. ACIDOBAZICKÉ REAKCE.....	8
3.1 Základní případy.....	9
3.1.1 Amfiprotní rozpouštědlo voda.....	9
3.1.2 Příklad slabé kyseliny a její konjugované báze.....	9
3.1.3 Příklad slabé zásady a její konjugované kyseliny.....	10
3.1.4 Příklad silné kyseliny.....	10
3.1.5 Reakce báze a kyseliny různých konjugovaných soustav mimo rozpouštědlo.....	10
3.2 Jiná pojetí kyselin a bází.....	11
3.2.1 Lewisovo pojetí.....	11
3.2.2 Pearsonovo pojetí tvrdých a měkkých kyselin a bází.....	11
3.2.3 Usanovičovo pojetí, teorie solvokyselin a solvozásad.....	11
3.3 Grafické popisy acidobazických rovnováh.....	12
3.3.1 Distribuční diagramy.....	12
3.3.2 Logaritmický diagram protolytických rovnováh.....	13
3.4 Odhady koncentrací vodíkových iontů ve vodných roztocích.....	15
4. KOMPLEXNÍ ROVNOVÁHY V ROZTOCÍCH.....	17
4.1 Koordinační selektivita centrálního iontu a ligandu.....	17
4.1.1 Povaha centrálního kationtu.....	17
4.1.2 Povaha ligandu.....	17
4.2 Tvorba komplexů v roztocích (rozmanité komplexní rovnováhy).....	17
4.2.1 Podíl jednotlivých komplexů v rovnovážném systému.....	18
4.3 Přehled některých analyticky zajímavých komplexů.....	20
4.3.1 Tvorba komplexů s amoniakem.....	20
4.3.2 Tvorba komplexů s jodidem.....	20
4.3.3 Komplexy s thiokyanatanem.....	21
4.3.4 Komplexy s kyanidem.....	22
4.3.5 Komplexy s octanem.....	22
4.3.6 Peroxokomplexy.....	23
4.3.7 Hydrolyza hydratovaných iontů.....	23
4.4 Cheláty kovů a nekovů s organickými ligandy.....	24
4.4.1 Různé typy chelátů prvků.....	24

4.4.2	Reakce organického ligandu s kationtem kovu, za současného štěpení protonů	26
4.4.3	Několik poznámek k termodynamice tvorby komplexů.....	26
4.5	Vedlejší rovnováhy při hlavní komplexotvorné reakci v roztoku (podmíněné konstanty stability).....	27
4.6	Ternární komplexy s různými ligandy	28
4.7	Vznik iontových párů (iontových asociátů)	30
4.8	Koordinační polymery organických činidel	30
5.	SRÁŽECÍ REAKCE (ROVNOVÁHY ZA VZNIKU SRAŽENIN).....	31
5.1	Součin rozpustnosti a rozpustnost sraženiny	31
5.2	Logaritmický diagram srážecí rovnováhy.....	33
5.3.1	Vznik rozpustných komplexů s ionty srážedla	34
5.3.2	Vliv cizích rovnováh v roztoku na srážení	35
5.3.3	Substituční srážecí reakce (konverze sraženin)	35
5.4	Hydroxidy kovů	36
5.5	Sulfidy kovů.....	38
5.5.1	Logaritmické diagramy rozpustnosti sulfidů	39
5.6	Málo rozpustné kyanoželeznatany	40
5.7	Málo rozpustné cheláty kovů s 8-hydroxychinolinem	40
6.	ANALYTICKÉ ASPEKTY REDOXNÍCH ROVNOVÁH.....	41
6.1	Konstanta redoxní spřažené rovnováhy	42
6.2	Vliv pH na normální potenciál redoxní reakce.....	43
6.3	Podmíněný standardní redoxní potenciál při vzniku sraženiny	44
6.4	Podmíněný normální potenciál v přítomnosti komplexů v roztoku	45
6.5	Podmíněný standardní potenciál v redoxní soustavě se sraženinou a komplexy v roztoku.....	47
6.6	Redoxní dismutace (disproporcionace).....	47
6.7	Přehled některých redukovadel a oxidovadel.....	48
6.8	Redoxní exponent	50
7.	KINETIKA ANALYTICKÝCH REAKCÍ.....	51
7.1	Katalytické reakce.....	52
7.2	Indukované reakce	53
8.	BAREVNÉ PRODUKTY ANALYTICKÉ REAKCE.....	54
8.1	Některé původy barevnosti	55
9.	EMISE ZÁŘENÍ (SPONTÁNNÍ).....	57
10.	LUMINISCENČNÍ REAKCE	58
10.1	Příklady:	58
11.	CHEMILUMINISCENČNÍ REAKCE.....	59
12.	ANALYTICKÉ ASPEKTY FOTOCHEMICKÝCH REAKCÍ.....	60
13.	KVALITATIVNÍ CHEMICKÁ ANALÝZA	61
13.1	Chemické důkazy prvků nebo iontů - anorganická kvalitativní analýza	62
13.1.1	Historická sirovodíková soustava dělení kationtů.....	62
13.1.2	Předběžná orientace v neznámém vzorku s použitím většího počtu skupinových činidel (A. Okáč, 1950).....	63

13.1.3	Některá užitečná skupinová činidla	63
13.2	Původ analytické selektivity	66
13.3	Některé technické principy chemické kvalitativní analýzy	74
14.	ANALYTICKÁ CHARAKTERISTIKA IONTŮ BĚŽNÝCH PRVKŮ S NĚKTERÝMI ANALYTICKÝMI REAKCEMI	76
14.1	Lithium	76
14.2	Sodík	76
14.3	Draslík	77
14.4	NH_4^+	77
14.5	Hořčík	77
14.6	Vápník, Stroncium, Baryum	78
14.7	Hliník	80
14.8	Titan	81
14.9	Vanad	82
14.10	Chrom	83
14.11	Mangan	84
14.12	Železo	85
14.13	Kobalt	86
14.14	Nikl	87
14.15	Měď	87
14.16	Stříbro	88
14.17	Zinek	88
14.18	Kadmium	89
14.19	Rtuť	90
14.20	Cín	90
14.21	Olovo	91
14.22	Antimon	92
14.23	Vismut	93
14.24	Bor	94
14.25	Uhlík (CO , CO_2 , HCO_3^- , CO_3^{2-} , CN^-)	95
14.26	Křemík ($\text{Si}(\text{OH})_6^{2-}$ resp. SiO_3^{2-})	96
14.26	Dusík (NH_3 , NH_4^+ , NO_2^- , NO_3^-)	97
14.28	Fosfor (PO_4^{3-})	99
14.29	Arsen (AsO_2^- , AsO_4^{3-})	99
14.30	Síra (S^{2-} , $\text{S}_2\text{O}_3^{2-}$, SO_3^{2-} , SO_4^{2-} , SCN^-)	100
14.31	Fluor (F^-)	102
14.32	Chlor (Cl^-)	103
14.33	Brom (Br^-)	103
14.34	Jod (I^-)	104